

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
ของพนักงานบริษัทเอกชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
Factors affecting investment behavior and management provident fund
of company employees in Bangkok.

นางสาวเนตรนภา ฉำทรัพย์
สาขาวิชาการจัดการการเงินและการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

NEDNAPA CHAMSAB
E-mail : nednapa.c@outlook.com
Finance and Banking, Business Administration,
Ramkhamhaeng University, Thailand

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ของพนักงานบริษัทเอกชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย มีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD) และใช้การทดสอบทางสถิติ ไค-สแควร์ (Chi-square : c^2) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ว่า ปัจจัยทางประชากรศาสตร์, ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ด้านอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อายุการทำงานในบริษัท ปัจจุบัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของพนักงานบริษัทเอกชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อายุการทำงาน ในบริษัทปัจจุบัน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกันมีพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่แตกต่างกัน แต่ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ด้านเพศ และรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ แต่เพศและรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกันไม่ได้ส่งผลให้พฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุน

สำรวจเลี้ยงชีพแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพค่อนข้างมาก นั่นจึงทำให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีระดับความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ อัตราเงินเฟ้อ, การเติบโตหรือถดถอยทางเศรษฐกิจ และอัตราดอกเบี้ย ตามลำดับ

คำสำคัญ : กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ, พนักงานบริษัทเอกชน, กรุงเทพมหานคร

Abstract

The objective of this research was to study factors affecting investment behavior and management provident fund of company employees in Bangkok. The research used a questionnaire is a research tool. The sample group was assigned to be employees of companies in Bangkok. The statistical devices employed in the analysis were descriptive statistics including Percentage, Mean and Standard Deviation and Chi-Square test for test whether the relationship demographic factors, knowledge and understanding of provident fund and economic environment factors what are some factors that affect investment behavior and management of provident fund.

The results indicated that demographic factors were age, education level, status, working age in the current company, average monthly income and average monthly expenses it correlated with investment behavior and provident fund management of company employees in Bangkok by the sample age, education level, status, years of work in the current company and average monthly income were different, had different investment behaviors and management of provident fund. But gender and average monthly expenses differences did not result in different investment behaviors and management of provident fund. Furthermore, the finding also indicates that knowledge and understanding of provident fund is related to investment behavior and management of provident fund. The sample group has quite a lot of knowledge and understanding about provident fund. As a result, knowledge and understanding about funds influence investment behavior and management of provident fund. And economic environment factors correlated with investment behavior and provident fund management. The economic environment had a moderate influence on the investing and provident fund management behavior of the

sample group. The most important aspects are inflation, economic growth or recession, and interest rates respectively.

Keyword : Provident fund, Company employees, Bangkok

บทนำ

ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ (Completely Aged society) ในปี 2565 โดยเป็นสังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปเกินกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศ ทำให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเร่งเตรียมความพร้อมในการพึ่งพาตนเองให้แก่ผู้สูงอายุและวัยทำงานที่จะกลายเป็นผู้สูงอายุในอนาคต รวมถึงความพร้อมทางด้านการเงินของผู้เกษียณอายุ หากให้นึกถึงเครื่องมือการลงทุนที่เหมาะสมสำหรับเป้าหมายการเกษียณอายุ แน่นอนว่า กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (Provident Fund) มักจะถูกยกขึ้นมาพูดคุยเป็นอันดับต้น ๆ โดยเฉพาะในหมู่ของพนักงานบริษัทเอกชน เนื่องจากการออมภาคความสมัครใจและยังเป็นเครื่องมือการออมที่รัฐบาลให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี แต่มีมนุษย์เงินเดือนจำนวนไม่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คนที่เพิ่งเริ่มทำงานไม่นาน อาจยังไม่รู้ว่าสวัสดิการอย่าง กองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่บริษัทมีให้ นั้นสำคัญอย่างไร รู้เพียงแค่ว่าบริษัทให้หักเงินเดือนทุก ๆ เดือนเข้าไปสะสมในกองทุนก็หักไปโดยไม่เข้าใจในประโยชน์ของกองทุน พนักงานบริษัทหลายคนเลือกไม่เป็นสมาชิก และคิดจะจัดการเงินนี้ด้วยตัวเอง ด้วยเหตุผล อาทิเช่น ไม่เข้าใจเรื่องการออมเงินกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ, เก็บเงินไว้ลงทุนเองดีกว่าให้คนอื่นบริหาร และเงินเดือนน้อยไม่เพียงพอต่อการใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น ซึ่งจริง ๆ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพนั้นสำคัญกว่าที่หลายคนคิดมาก ๆ เมื่อเราเข้าสู่วัยเกษียณเต็มตัว เงินที่ถูกหักมาสะสมทุกเดือน ๆ จะกลายเป็นเงินก้อนโตที่ช่วยให้เรามีชีวิตที่สุขสบายในยามชรา โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่มีปัจจัยรอบด้านที่อาจทำให้เกิดความไม่มั่นคงทางการเงินได้มากมายในปัจจุบัน

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพนับได้ว่าเป็นแหล่งเงินออมเพื่ออนาคตที่สำคัญมากสำหรับพนักงานบริษัท เป็นสวัสดิการด้านการออมของลูกจ้างหรือมนุษย์เงินเดือนภาคสมัครใจ มีลักษณะแบบออมก่อนใช้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว เพราะเมื่อเราได้รับเงินเดือนจะมีการหักเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพก่อนเสมอ จึงมั่นใจได้ว่าเราจะมีเงินอีกก้อนสำหรับการเกษียณอายุอย่างแน่นอน และการทยอยลงทุนทุกเดือนหรือที่คุ้นกันว่าเป็นการลงทุนแบบ Dollar Cost Averaging (DCA) ก็ยิ่งช่วยลดความเสี่ยงและช่วยเพิ่มโอกาสในการสร้างผลตอบแทนที่ดีได้อีกด้วย นอกจากนี้การลงทุนผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพยังมี 'นายจ้าง' ทยอยสมทบให้อย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยทั่วไปเมื่อยังมีอายุงานมากขึ้น เงินสมทบที่ได้รับจากนายจ้างก็จะยิ่งสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องด้วย เรียกได้ว่ามีคนช่วยออมเงินเพิ่มนั่นเอง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ของพนักงานบริษัทเอกชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ของพนักงานบริษัทเอกชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ของพนักงานบริษัทเอกชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ของพนักงานบริษัทเอกชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ของพนักงานบริษัทเอกชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ของพนักงานบริษัทเอกชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการวิจัย

การทำวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบไม่ทดลอง (Non-Experimental Design) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย มีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 440 คน ระยะเวลาการทำวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ จะเริ่มต้นตั้งแต่เดือนเมษายน - เดือนพฤษภาคม 2566

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ของพนักงานบริษัทเอกชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่สนใจ สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจลงทุนหรือบริหารจัดการแผนการลงทุนให้เหมาะสมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
3. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมหรือพัฒนาให้ประชาชนที่ทำงานในบริษัทเอกชน มองเห็นความสำคัญในการออมและการวางแผนเพื่อการใช้จ่ายในอนาคตผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมากขึ้น

นิยามศัพท์

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (Provident Fund : PVD) คือ กองทุนที่นายจ้างและลูกจ้างร่วมกันจัดตั้งขึ้นด้วยความสมัครใจ เพื่อให้ลูกจ้างมีเงินออมไว้ใช้จ่ายยามเกษียณอายุ ออกจากงาน ทูพพลภาพ หรือเป็นหลักประกันให้แก่ครอบครัว กรณีที่ลูกจ้างเสียชีวิต โดยเงินกองทุนจะมาจากเงินที่ลูกจ้างจ่ายเข้ากองทุนเพื่อตนเองส่วนหนึ่งเรียกว่า “เงินสะสม” ซึ่งกฎหมายกำหนดให้สะสมได้ตั้งแต่ 2% ถึง 15% ของเงินเดือน

ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ หมายถึง คุณลักษณะส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบไปด้วย เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, สถานภาพ, อายุการทำงาน, รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน มีผลต่อพฤติกรรมการลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน คือ การเข้าใจในรูปแบบของกองทุน นโยบายอัตราค่าธรรมเนียม, แผนการลงทุนที่เหมาะสม และนโยบายของแผนการลงทุน รวมถึงประโยชน์ที่จะได้รับการลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ คือ ปัจจัยหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมของนักลงทุน ได้แก่ นโยบายเศรษฐกิจและการเงิน อัตราดอกเบี้ยและอัตราเงินเฟ้อ

พฤติกรรมการลงทุน (Investment Behavior) คือ การแสดงออกของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้สินค้า บริการ และการลงทุน รวมทั้งกระบวนการในการตัดสินใจที่มีผลต่อการแสดงออกทางด้านการลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เช่น การกำหนดอัตราเงินออม และการเลือกแผนและนโยบายของแผนการลงทุน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ของพนักงานบริษัทเอกชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่สนใจ สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจลงทุนหรือบริหารจัดการแผนการลงทุนให้เหมาะสมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
3. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมหรือพัฒนาให้ประชาชนที่ทำงานในบริษัทเอกชน มองเห็นความสำคัญในการออมและการวางแผนเพื่อการใช้จ่ายในอนาคตผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมากขึ้น

หลักการ แนวคิด ทฤษฎี

แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์ (ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ, 2542) แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ เพศ ศาสนา การศึกษา สถานะทางสังคมเศรษฐกิจ อาชีพ โดยลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันส่งผลให้พฤติกรรมและความสนใจแตกต่างกันไปด้วย

(วชิรวัชร งามละม่อน, 2558) กล่าวว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์เป็นความแตกต่างและความหลากหลายเกี่ยวกับบุคคลแต่ละบุคคล เช่น เพศ สถานภาพ อายุ ลักษณะร่างกาย และความอาวุโสในการทำงาน เป็นต้น โดยสามารถบ่งบอกได้ถึงความเป็นมาของแต่ละบุคคล โดยความหลากหลายและความแตกต่างของแต่ละบุคคลสามารถบ่งชี้ถึงพฤติกรรมและการแสดงออกของบุคคลที่ต่างกันอย่างเห็นได้ชัด การตัดสินใจที่แตกต่างกัน

ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ให้ความหมายคำว่า “ความรู้” ไว้ว่า ความเข้าใจที่เก็บสะสมมาจากการเรียน การศึกษาค้นคว้า หรือจากประสบการณ์ความสามารถ เช่น ความรู้เรื่องประวัติศาสตร์, สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิด หรือการปฏิบัติ เช่น ความรู้เรื่องสุขภาพ ความรู้เรื่องนิทานพื้นบ้าน เป็นต้น

(วิจารณ์ พานิช, 2549) ได้อธิบายความหมายของความรู้ไว้ว่า ความรู้ คือ สารสนเทศที่ถูกเปลี่ยนเป็นความรู้โดยคน ผ่านกระบวนการต่าง ๆ เช่น การเปรียบเทียบ การตรวจสอบผลกระทบ การเชื่อมโยงกับความรู้อื่น เป็นต้น ความรู้เกิดขึ้นโดยกระบวนการภายในคนหรือกระบวนการสัมพันธ์ระหว่างคน

ความรู้เกี่ยวกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2558) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (Provident Fund) คือ กองทุนที่จัดตั้งขึ้นด้วยความสมัครใจร่วมกันระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง เพื่อให้ลูกจ้างมีเงินออมไว้ใช้จ่ายยาม ออกจากงาน เกษียณอายุ ทูพพลภาพ หรือเป็นหลักประกันให้กับครอบครัว กรณีที่ลูกจ้างเสียชีวิต โดยเงินกองทุนมีแหล่งที่มาจาก 2 แหล่ง คือ ส่วนที่ 1 ที่เรียกว่า “เงินสะสม” เป็นส่วนที่ลูกจ้างจ่ายเข้ากองทุนเพื่อตนเองซึ่งกฎหมายกำหนดให้สะสมได้ตั้งแต่ 2% - 15% ของเงินเดือน และส่วนที่ 2 เรียกว่า “เงินสมทบ” เป็นส่วนที่นายจ้างจ่ายเข้ากองทุนให้อีกส่วนหนึ่ง ซึ่งกฎหมายกำหนดให้สมทบในอัตราที่ไม่ต่ำกว่าเงินสะสมของลูกจ้างหรือตามนโยบายของบริษัท และระหว่างที่เงินอยู่ในกองทุนนั้น เงินกองทุนก็ไม่ได้นอนนิ่งอยู่เฉย ๆ แต่จะมีมืออาชีพมาบริหารจัดการเงินให้เรียกว่า บริษัทจัดการ หรือบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน (บลจ.) นำเงินไปลงทุนในตราสารทางการเงินประเภทต่าง ๆ ตามแผนการลงทุนที่ลูกจ้างแต่ละคนเลือก เพื่อสร้างดอกผลให้กับกองทุน โดยจะนำดอกผลที่เกิดขึ้นมาเฉลี่ยคืนให้กับสมาชิกตามสัดส่วนของเงินที่แต่ละคนมีอยู่ในกองทุน ซึ่งดอกผลที่เกิดจากการนำเงินก้อนนี้ไปลงทุนเรียกว่า ผลประโยชน์ของเงินสะสมและผลประโยชน์ของเงินสมทบ

ประโยชน์ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

1. มีวินัยในการออมเพื่อเกษียณอย่างต่อเนื่อง
2. เหมือนได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้นจากเงินสมทบที่นายจ้างจ่ายให้
3. มีมืออาชีพบริหารเงินออมให้
4. ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่ได้จ่ายไปจริงในปีภาษี แต่ไม่เกิน 10,000 บาท ส่วนที่เกิน 10,000 บาทแต่ไม่เกิน 490,000 บาท ซึ่งไม่เกินร้อยละ 15 ของค่าจ้างให้หักจากเงินได้

โครงสร้างกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ภาพที่ 1 โครงสร้างกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

สภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจ (สุปราณี นาคแก้ว, 2554) กล่าวว่า เครื่องชี้วัดสภาพทางเศรษฐกิจของประเทศใดประเทศหนึ่ง สามารถพิจารณาได้จากปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่

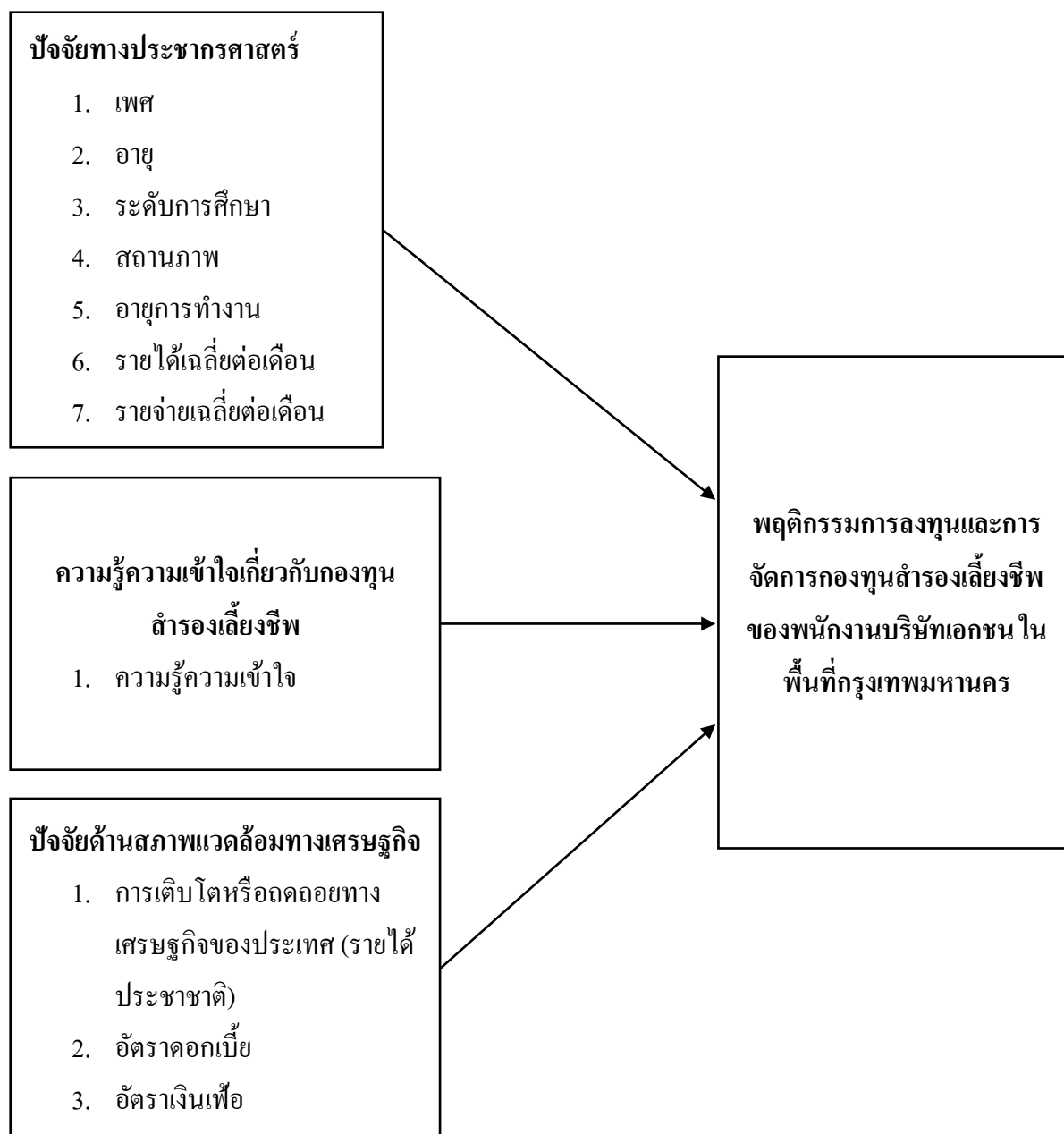
1. รายได้ประชาชาติ
2. อัตราดอกเบี้ย ถ้าอัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับสูง ค่าของเงินก็จะแข็ง
3. อัตราเงินเฟ้อ ถ้าหากมีอัตราเงินเฟ้อสูง ค่าของเงินก็ลดลง
4. อัตราการเปลี่ยนแปลงของเงินตรา จะมีผลต่อการส่งออกและนำเข้า
5. การได้ดุลการค้า
6. การมีเงินตราต่างประเทศเป็นจำนวนมาก
7. ประชาชนอยู่ดีกินดี มีมาตรฐานการครองชีพสูง

ฯลฯ

ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภคและการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค พฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer Behavior) คือ พฤติกรรมของผู้บริโภคที่ทำการค้นหา พิจารณา ตัดสินใจ การซื้อสินค้า ไปจนถึงการใช้แนวคิด การประเมินผลในสินค้าและบริการ หรือประสบการณ์ที่จะทำให้ผู้บริโภคพึงพอใจ การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค สามารถทำได้ด้วยการใช้หลักการวิเคราะห์ในทฤษฎี 6W1H คือ Who What Where Why When Whom และ How ดังนี้

1. Who : ใครบ้างคือกลุ่มเป้าหมาย
2. What : กลุ่มเป้าหมายต้องการอะไร
3. Where : กลุ่มเป้าหมายอยู่ที่ไหน
4. When : กลุ่มเป้าหมายซื้อสินค้าหรือใช้บริการเมื่อไหร่
5. Why : ทำไมกลุ่มเป้าหมายถึงต้องเลือกซื้อสินค้าและบริการนั้น ๆ
6. Whom : ใครที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสำหรับกลุ่มเป้าหมายบ้าง
7. How : กลุ่มเป้าหมายตัดสินใจซื้อหรือใช้บริการอย่างไร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-Probability) ใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane เป็นตารางที่ใช้หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อประมาณค่าสัดส่วนของประชากร โดยคาดว่าสัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากรเท่ากับ 0.5 และระดับความเชื่อมั่น 95% จึงได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ตัวอย่าง เพื่อป้องกันปัญหาความคลาดเคลื่อนจากการเก็บข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์หรือไม่ครบถ้วน จึงเก็บข้อมูลเพิ่มเติมขึ้นอีกร้อยละ 10 คิดเป็นขนาดของกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น จำนวน 440 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบไม่ทดลอง (Non-Experimental Design) โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ของพนักงานบริษัทเอกชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน รายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคล คือ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, สถานภาพ, อายุการทำงาน, รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน เป็นแบบให้เลือกรับ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยใช้คำถามปลายปิด (Close-Ended Response Question) ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) มีข้อคำถามทั้งหมด 7 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยใช้คำถามปลายปิด (Close-Ended Response Question) ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) มีข้อคำถามทั้งหมด 3 ด้าน จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของพนักงานบริษัทเอกชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย คำถาม 7 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูล แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างข้อคำถามในแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดการวิจัย ปัจจัยทางประชากรศาสตร์, ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ของพนักงานบริษัทเอกชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
3. นำแบบสอบถามที่ฉบับร่างที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข เกี่ยวกับสำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย และเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
4. ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม หาความเที่ยงตรง โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงให้เหมาะสม ก่อนนำไปแจกจ่ายกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการจัดเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 440 ตัวอย่าง โดยมีระยะเวลารวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนเมษายน – เดือน พฤษภาคม 2566 จากนั้นผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้นำมาดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าสถิติด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ SPSS โดยมีค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการบรรยายลักษณะของกลุ่มประชากรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ โดยใช้การแจกแจงความถี่ (frequency) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage), ใช้การวัดแนวโน้มเข้าสู่ศูนย์กลาง (Central Tendency) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) และใช้การวัดการกระจายของข้อมูล (Measure of Variation) ได้แก่ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้ สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นการนำข้อมูลที่เก็บมาได้จากกลุ่มตัวอย่าง (Sample) ไปใช้อ้างอิงและอธิบายถึงกลุ่มประชากร (Population) ทั้งหมด การบรรยายหรือสรุปผลจะใช้หลักความน่าจะเป็น (Probability) มาทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าไค-สแควร์ (Chi-square : c^2) เป็นสถิติที่ใช้ทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่อยู่ในระดับชั้น Nominal Scale หรือ Ordinal Scale ไค-สแควร์ จะแสดงเพียงความสัมพันธ์เท่านั้นไม่สามารถบอกทิศทางของความสัมพันธ์ได้ ข้อกำหนดในการทดสอบ Chi-Square กำหนดว่า Cell ที่มีค่าน้อยกว่า 5 จะต้องไม่เกิน 20% (Cochran, W. G., 1954)

ผลการวิเคราะห์สมมติฐาน

ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อายุการทำงานในบริษัท ปัจจุบัน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของพนักงานบริษัทเอกชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อายุการทำงานในบริษัทปัจจุบัน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกันมีพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่แตกต่างกัน

เพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 2 ด้าน คือด้านบุคคลที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจลงทุน และด้านวิธีการปรับนโยบายหรือแผนการลงทุน แต่เพศที่แตกต่างกันไม่ได้ส่งผลให้พฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพแตกต่างกัน โดยพบว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ใกล้เคียงกัน

อายุ อายุที่แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยมีอัตราการสมทบที่น้อยกว่า เนื่องจากเป็นช่วงเริ่มทำงาน หากเป็นช่วงเริ่มทำงานอายุนานจะยังน้อยและรายได้ต่อเดือนก็ไม่สูงมากนัก อัตราการสมทบในส่วนของบริษัทก็จะสมทบให้ตามอายุนานตามกฎของบริษัทนั้น ๆ ทำให้เลือกสมทบเท่ากับที่บริษัทสมทบให้ และจะปรับเพิ่มอัตราเงินสมทบมากขึ้นในอนาคต หรือเท่ากับอัตราที่บริษัทสมทบให้สูงสุด แต่กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากมีอัตราเงินสมทบที่สูงเนื่องจากมีอายุนานที่มากขึ้นและรายจ่ายเริ่มคงที่ความสามารถในการที่จะหักเงินเพื่อเก็บออมก็มากขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยจะมีการปรับเปลี่ยนนโยบายหรือแผนการลงทุนผ่าน App ของบริษัทจัดการกองทุนบนมือถือแต่กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากขึ้นจะปรับเปลี่ยนนโยบายหรือแผนการลงทุนผ่านเว็บไซต์ เนื่องจากบุคคลที่มีอายุน้อยจะใช้โทรศัพท์มือถือ หรือแอปพลิเคชันต่าง ๆ บนมือถือมากกว่าการใช้ผ่านเว็บไซต์

ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีอัตราการสมทบที่แตกต่างกันในแต่ละระดับการศึกษา โดยผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีอัตราการสมทบที่สูงกว่า อาจเป็นเพราะผู้ที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่ามีรายได้ต่อเดือนที่มาก จึงเลือกอัตราการสมทบที่สูงเพื่อผลประโยชน์ทางภาษี ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีการปรับเปลี่ยนนโยบายหรือแผนการลงทุนปีละ 1-2 ครั้ง เนื่องจากผู้ที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่า อาจมีประสบการณ์ ความรู้ในการลงทุนที่ชำนาญกว่า จึงมีการปรับเปลี่ยนแผนหรือนโยบายการลงทุนตามแนวโน้มของตลาด

สถานภาพ กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสด และสมรส/อยู่ด้วยกัน มีอัตราการสมทบที่น้อยกว่าหม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่ ส่วนใหญ่ผู้ที่มีสถานภาพโสด จะเป็นวัยที่เพิ่งเริ่มทำงานจึงทำให้มีอัตราการสมทบที่น้อย ส่วนผู้ที่มีสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่ มีอัตราการสมทบที่สูงเนื่องจากอาจเก็บไว้เป็นทุนในอนาคตหากมีเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นจะได้ไม่เป็นภาระของลูกหลาน กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสด และหม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่ บุคคลที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจลงทุน คือตนเอง เนื่องจากกลุ่มคนโสดนั้นยังไม่มีครอบครัวเป็นของตนเอง ส่วนผู้ที่มีสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่ ก็ลงทุนไว้เพื่อตนเองในอนาคต แต่สำหรับผู้ที่มีการครอบครัวบุคคลที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจลงทุน คือครอบครัว และตนเอง โดยอาจจะมองว่ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นแหล่งเงินฉุกเฉินให้ครอบครัวได้หากเกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิด หรือออกจากงาน กระทั่งกัน ก็สามารถลาออกจากกองทุนแล้วนำเงินออกมาใช้จนเจอครอบครัวได้

อายุการทำงานในบริษัทปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุการทำงานในบริษัทปัจจุบันเพิ่มมากขึ้นจะมีอัตราเงินสมทบเพิ่มมากขึ้น เพราะอัตราเงินสมทบในส่วนของบริษัทก็จะเพิ่มมากขึ้นตามอายุนาน และเงื่อนไขของบริษัทเมื่ออายุนานมากขึ้น กลุ่มตัวอย่างจึงปรับอัตราการสมทบในส่วนของตนเองตามอัตราการ

สมทบของบริษัทด้วยเช่นกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุการทำงานในบริษัทปัจจุบันน้อยยังไม่แน่ใจว่าจะปรับเพิ่มอัตราเงินสมทบ เนื่องจากจากยังไม่มั่นคงในหน้าที่การทำงานปัจจุบัน อาจจะมีการปรับเปลี่ยนหรือโยกย้าย แต่กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุการทำงานในบริษัทปัจจุบันมากไม่ปรับเปลี่ยนอัตราการสมทบ เนื่องจากมีอัตราการสมทบเท่ากับอัตราการสมทบสูงสุดที่สมทบได้อยู่แล้ว หรือเท่ากับอัตราที่บริษัทสมทบให้ จึงไม่มีแนวโน้มที่จะปรับเพิ่มอัตราการสมทบ

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า มีอัตราเงินสมทบน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า อาจเนื่องจากบุคคลที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยยังมีภาระทางภาษีที่น้อย จึงสมทบในอัตราที่น้อยกว่าเพื่อเป็นการออมในบางส่วน และอาจยังมีภาระค่าใช้จ่ายที่ยังไม่คงที่ ส่วนบุคคลที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่มากกว่าจะมีภาระทางภาษีที่มากกว่าจึงเลือกออมในอัตราที่สูงกว่า เพื่อให้สามารถลดหย่อนภาษีได้สูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่ายังไม่แน่ใจว่าจะปรับเพิ่มอัตราเงินสมทบ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า ไม่ปรับเพิ่มอัตราเงินสมทบ เนื่องจากมีอัตราการสมทบที่สูงหรือเท่ากับที่กองทุนกำหนดไว้แล้ว

รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ แต่รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันไม่ได้ส่งผลให้พฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพแตกต่างกัน โดยพบว่า มีพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ใกล้เคียงกัน

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ของพนักงานบริษัทเอกชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพค่อนข้างมาก เนื่องจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเกิดมาจากความสมัครใจระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ดังนั้นลูกจ้างจึงมีความรู้ผลประโยชน์ต่าง ๆ ของกองทุนอยู่แล้ว เมื่อรู้ประโยชน์ต่าง ๆ ของกองทุน ลูกจ้างจึงมีการลงทุนในกองทุน เพื่อประโยชน์ของตนเองในอนาคตหรือยามที่ฉุกเฉิน นั่นจึงทำให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยปัจจัยสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจอาจมีอิทธิพลโดยตรงต่อการปรับแผนและนโยบายการลงทุนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เพื่อให้เลือกลงทุนในสินทรัพย์ที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ณ ขณะนั้น ส่งผลให้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายและแผนการลงทุนตามสภาพแวดล้อมเศรษฐกิจแต่ละช่วงเวลา

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงและพัฒนาที่เกี่ยวกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น คือ สมาชิกบางท่าน ไม่รู้ว่าควรเลือกนโยบายการลงทุนและกองทุนที่เหมาะสมกับตนเองอย่างไร หรือควรปรับสมดุลของพอร์ตการลงทุนให้เหมาะสมกับช่วงอายุและระดับความเสี่ยงที่ตนรับได้เมื่อไร ดังนั้นบริษัทควรมีแผนการลงทุนแบบสมดุลตามอายุ (life path หรือ target date) ให้พนักงานเลือก หรือควรมีการอบรมชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ทั้งด้านเงื่อนไขอัตราเงินสมทบ ในส่วนของบริษัท การเลือกแผน หรือนโยบายการลงทุนในตราสารประเภทต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความเสี่ยง และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้พนักงานมีความรู้ความเข้าใจในการปรับเปลี่ยนแผน หรือ นโยบายการลงทุนให้เหมาะสม เพื่อผลประโยชน์ที่พนักงานจะได้รับหลังจากเกษียณ

บริษัทจัดการกองทุนควรร่วมกับบริษัทเพื่อให้ความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น ค่าธรรมเนียม การกระจายความเสี่ยงจากการลงทุน ไม่มองผลตอบแทนระยะสั้นจนเกินไปเพราะกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นการลงทุนระยะยาว และให้สมาชิกติดตามการวิเคราะห์ภาวะตลาดและมุมมองการลงทุนที่บริษัทจัดการได้วิเคราะห์ไว้ให้ด้วย เพื่อให้สมาชิกกองทุนมีความเข้าใจที่มากขึ้น หรือเป็นการเชิญชวนให้กับผู้ที่ยังไม่ได้ตัดสินใจเป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หันมาสนใจลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมากขึ้น เพราะสำหรับพนักงานบริษัทเอกชนที่ไม่ได้มีความรู้ในการลงทุนรูปแบบอื่น ๆ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพถือเป็นแหล่งเงินออมยามฉุกเฉิน หรือยามเกษียณที่สำคัญ

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

ผลจากการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของพนักงานบริษัทเอกชน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอให้ศึกษาเพิ่มเติม ดังนี้

1. ควรศึกษาความพึงพอใจของพนักงานบริษัทเอกชนที่เป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยคำนึงถึงความพอใจในการลงทุน
2. ควรศึกษาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เทียบกับการลงทุนในรูปแบบอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2558). กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (PVD) คืออะไร. ค้นเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2566. เข้าถึงได้จาก ห้องเรียนนักลงทุน:

https://member.set.or.th/education/th/begin/mutualfund_content14.pdf

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2554). สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2566. Retrieved from สำนักงานราชบัณฑิตยสภา: <https://dictionary.orst.go.th/>

ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. (2542). การวิเคราะห์ผู้รับสาร. กรุงเทพฯ: ที. พี. พรินท์.

วิจารณ์ พานิช. (2549). การจัดการความรู้ ฉบับนักปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.

สุปราณี นาคแก้ว. (2554). ธุรกิจระหว่างประเทศกับสิ่งแวดล้อม (International Business and its environment). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.